

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet, Mats G Karlsson, FoU direktör

Datum
2024-04-24

Beteckning
24RS2064

Regeringskansliet

Remissvar SOU 2024:9 Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning

Region Örebro län tackar för möjligheten att såsom remissinstans inkomma med synpunkter på utredningens betänkande och förslag.

Sammanfattning av synpunkter

Regionen är positiv till flertalet av utredningens förslag avseende verksamhetsförlagd utbildning för sjukskötestuderande och studerande på specialistsjuksköterske-program.

Konkret instämmer regionen i de sju åtgärder (Fig 5.1) som utredningen föreslår men har i vissa fall konkreta kommentarer enligt nedan. Regionen vill särskilt framföra att ett kommande VULF-avtal, dels såsom ALF-avtalet, bör endast vara mellan staten och (universitetssjukvårds)regionerna som sjukvårdshuvudmän och även uppdelat på en del avseende utbildning och en del avseende forskning, dels att avtalet snarast bör vidareutvecklas för att omfatta även övriga legitimationsgrundande vårdutbildningar.

Övergripande reflektioner

Regionen samverkar såsom de flesta av landets regioner med ett lärosäte avseende grundutbildning av sjuksköterskor medan det, avseende specialistutbildningar och andra akademiska vårdutbildningar, sker en samverkan i första hand mellan lärosäten och regioner inom Mellansvenska sjukvårdsregionen. Detta gör att flera av de svårigheter som ses i samverkan mellan lärosäten och sjukvårdshuvudmän som belyses i utredningen ses i mindre omfattning i detta sammanhang.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Regionen noterar också den påtagliga skillnad som finns avseende VFU-veckor per capita inom respektive huvudman som föreligger mellan utbildningsorter, både på grund av det varierade antalet registrerade studenter vid lärosäten, dels antal VFU-veckor som ingår i programmen både före och efter anpassning till EU:s direktiv avseende andel verksamhetsförlagd utbildning inom grundutbildningsprogrammet.

Regionen ser dock inte att de föreslagna åtgärderna, i akt och mening att möjliggöra fler studieplatser på i första hand sjuksköterskeprogrammet, är åtgärder som kommer att påverka antalet utexaminerade studenter från dessa utbildningar. Den bristande genomströmning som ses på flertalet program bör snarare stå i fokus för åtgärder än att ytterligare utöka antalet studieplatser på grundutbildningsnivå. De föreslagna åtgärderna bör i stället ses som kvalitetshöjande inom givna utbildningsvolymerna för att stärka utbildningens attraktivitet och stärka genomströmningen.

Specifika kommentarer till respektive utredningsförslag

Å1. Simulering bör godtas som klinisk utbildning

Regionen är positiv till detta förslag och att regeringen redan tagit initiativ i frågan om en förändring av EU:s yrkeskvalifikationsdirektiv. Regionen och lärosätet samverkar redan idag avseende simulering i kliniska träningscentra på olika nivåer och ser detta som ett självklart och kvalitetshöjande inslag i moderna vårdutbildningar.

Å2. Nationell utbildningsguide för en generisk modulbaserad handledarutbildning

Å3. Harmonisering av bedömningsmetod och bedömningskriterier

Regionen är positiv till utredningens förslag om en nationell harmonisering avseende handledarutbildning. Självklart är detta positivt avseende grundutbildning av sjuksköterskor men är särskilt viktigt för specialistsjuksköterskeutbildningar och övriga legitimationsgrundande utbildningar där ofta flera regioner samverkar med ett lärosäte. Regionen ser utvecklingsansvaret för dessa åtgärder som en del av lärosätenas uppdrag med samordningsmöjligheter till exempel via Sveriges universitets- och högskoleförbund, SUHF. I en strukturerad förankringsprocess hos regioner och kommuner kan upparbetade arbetsgrupper i nationella och regionala vårdkompetensråd vara användbara.

Å4. Avtal om vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning

Regionen är positiv till utredningens förslag. Regionen förutsätter att ett sådant avtal tillförs nya resurser såväl avseende en utbildningsdel som en forskningsdel, där en uppdelad modell mellan medel för utbildning och forskning är att

föredra. Avseende utbildningsersättningen ger detta positiva möjligheter att erbjuda likvärdiga villkor till såväl studenter som verksamheter, till exempel avseende reseersättning och aktivitetsbaserad VFU-ersättning. Regionen ser också indikerad totalnivå som alltför låg för att kunna ge efterfrågad effekt inom ett utbildnings- och forskningssystem av denna storlek.

Vidare vill regionen tydligt framhålla det som naturligt att avtalsparter ska vara stat och företrädare för kommuner och regioner och inte knyts till andra aktörer med ett offentligfinansierat hälso- och sjukvårdsuppdrag såsom Vårdföretagarna. Relationen avseende utbildningsuppdraget bör, som i dagsläget, regleras i avtal mellan huvudmannen och eventuella privata vårdgivare. Av de föreslagna modellerna förordas således modell A som också väl anknyter till etablerade samverkansorganisationer mellan regioner och lärosäten inom ALF-avtalsmodellen och redan i dagsläget finns initiativ till att anknyta kommuner till denna samverkansstruktur.

Regionen vill starkt understryka att det är mycket angeläget att ett VULF-avtal snarast implementeras för övriga legitimationsgrundande akademiska utbildningar och programutbildningar på avancerad nivå för legitimerade vårdprofessioner.

Å5. Nationellt it-stöd för verksamhetsförlagd utbildning

Å6. Ansvarsfördelning och samordning av it inom universitets- och högskolesektorn bör förtydligas

Region är positiv till förslaget men ser inte någon direkt effekt på antal tillgängliga VFU-platser. Ett modernt välfungerade nationellt placeringsverktyg kan dock vara värdefullt av andra skäl som nationell statistik och storregional samordning. Regionen förutsätter att förvaltningen av systemet är en statlig angelägenhet och bör inte urholkas och fragmenteras genom att vara en del av VULF-avtalet.

Å7. Stöd till regioner och kommuner i syfte att underlätta för privata vårdgivare att delta i utbildning

Regionen ser det som en naturlig del av en vårdgivares verksamhet att aktivt delta i vårdens utbildningsuppdrag. Regionen har tillsammans med lärosätet god erfarenhet av samverkan med privata vårdgivare via avtal. Regionen ser positivt på nationella stöd i frågan och vill understryka att utbildningsuppdrag ska vara en självklar del av all offentligfinansierad vård. Regionen ser ej heller någon fördel i att lagreglera huvudmannens utbildningsuppdrag.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Ordförande i regionstyrelsen

Rickard Simonsson
Regiondirektör